

ERDELYI MAGYARÁG

terjesztés szerkesztő

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztőség órák: este 5-től 1-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac tér) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 168 sz.

1934. június 19.

Kedd

7

Eckhardt Tibor lesz Magyarország külügyminisztere

A Gömbös kormány helyén marad a titkos választói jog bevezetése után is. -- Francia orientáció német helyett. -- Mi lesz a szocialistákkal?

Budapest, 1934. június hó.

A magyar politika korszakos változás előtt áll. Európai jelentőségű volt Gömbös miniszterelnök legutóbbi bejelentése, amelyben közölte, hogy a

magyar kormány életbelépteti az általános, titkos választási jogot és ez alapján fognak már a legközelebbi választások lefolyni.

Ez a bejelentés, a magyar ellenzék több évtizedes politikai küzdelmének győzelmes befejezéseinek mondható. Nemcsak a szocialisták, de az egész polgári baloldal állandóan követelte a titkos választási jog törvénybeiktatását, amire azonban az volt a mindenkori kormányok válasza, hogy Magyarország nem érett meg az általános, titkos választói jogra.

A magyar kormányok elutasító álláspontja azonban nem maradhatott meg ridegségében. Nemcsak a magyar közvélemény nyomása, hanem külső, más országok súlyos tényezőinek megnyilatkozásai sürgették a magyar kormányt arra, hogy ezt a követelést teljesítse. De nem maradhatott Magyarország elszigetelten, teljesen egyedül, mint olyan állam, ahol még, szégyenszemre, nyíltan kelljen az urna előtt szavazni. Így azután a városokban bevezették a titkos választást, de a vidéknek, a falunak megmaradt az ósdi nyílt szavazás. Most azután, látva és érezve ennek tarthatatlanságát, a magyar kormány is megreformálja az idők szellemének megfelelően a választói jogot.

Az egész ország lelkesedéssel fogadta ezt a hírt és már erőteljesen folyik az új törvény előkészítése. Ezzel egyidejűleg még egy politikai szenzáció pattant ki és keltett országszerte érthető feltűnést. Ez nem volt más, mint az, hogy a magyar kormány a Népszövetségbe magyarországi főmegbízottként Eckhardt Tibort, a független kisgazdapárt elnökét delegálta, aki pedig a kormány egyik leghíresebb politikai ellenfele pártjával együtt. Eckhardt vállalta a megbízatást és a május havi ülészenekén Genfben az elhunyt nagy államférfiu, gróf Apponyi Albert és a nagytekinélyű volt miniszterelnök: gróf Bethlen István helyén az ellenzéki pártvezér: Eckhardt Tibor ült és tanácskozott Európa legnevesebb vezető diplomatáival.

Az egész magyar politikai közvéleményt élesen foglalkoztatja ez a feltűnést keltő változás, amely azonban nemcsak egyszerű személyi kérdés, hanem mélyreható, gyökeres rendszerváltozásnak a beköszöntőjét jelent. Beavatottak ugyanis úgy tudják, hogy Eckhardt népszövetségi szerepe egy kész politikai megállapodásnak az első rész-

lete és ez a megállapodás azt vonja maga után, hogy

Eckhardt Tibor az új parlamentben Magyarország külügyminisztere lesz.

Amint ugyanis törvény lesz az általános választási jogból, feloszlatják a képviselőházat és kiírják a választásokat, amelyek még ez év őszén fognak lezajlani. Az új választási jog, ha titkos lesz is, Gömbös Gyula további kormányzását, illetve az ő többségét a parlamentben biztosítani fogja és Eckhardt az ő pártjának előrelátható megerősödése folytán kerül Magyarországon külügyminiszteri székébe. Ennek külpolitikai szempontból is nagy jelentősége lesz, mert Eckhardt tudvalevőleg a francia orientáció híve, amit állandóan hangoztat és mint ilyen sürgette a kisanatanttal való megegyezést. Magyarország mai külügyminisztere: Kánya Kálmán tudvalevőleg németbarát s így Eckhardt tárcaváltása irányváltozást is fog jelenteni. Hogy Eckhardt tényleg lesz-e ellenzéki politikáját, ennek bizonyítéka az a nyilatkozata, amit e héten tett Wolff Ká-

rollyal, a jobboldali ellenzék vezérével szemben, kijelentvén, hogy a minden áron való ellenzékeskedésnek nincs értelme ott, ahol a küzdelem eredménnyel járt...

A készülő magyar politikai irányváltozásnak nagy kérdőjele mi lesz a szocialistákkal?

Gömbös miniszterelnök pár hét előtt felhívta parlamenti beszédében a magyar szociáldemokrata pártot, hogy vegye programját revízió alá és helyezkedjék nemzeti alapra. Ez a felszólítás arra enged következtetni, hogy mai formájában a párt nem maradhat meg, mert nem engedi az az áramlat, mely elindult és rombolja le a szociáldemokrata pártkereteket Európaszerte. Ugy tudják, hogy Magyarországon is történni fog valami. Ha enyhébb formában is, nem internáló táborokkal és fegyveresen, hanem írott törvény erejével fogják polgári pártokba tömöríteni a magyar ipari munkásságot. Nemzeti alapon szervezik meg a munkásokat a titkos választással összeülő magyar parlamentben...

Lengyelországban merényletet készítenek elő Göbbels ellen?

Varsó, június 17.

Göbbels német propagandaminiszter lengyelországi tartózkodása során a közeli napokban Krakkóba is ellátogat. A lengyel kormány attól tart, hogy Göbbels ellen me-

rényletet követnek el és ezért Krakkóba való utazásának időpontját nem jelölik meg, sőt egymással ellentmondó jelentéseket adnak ki az esetleges merénylet félrevezetésére.

Riadó gyakorlat - Légi gáztámadás

Tudomására hozzuk Oradea város közönségének, hogy 1934. június hó 19-én délután fél 12 órakor egész Oradea város területén elméleti riadó gyakorlatok lesznek a lakosság megvédésére a légi gáztámadások ellen. Hogy ezek a gyakorlatok jól sikerüljenek, arra kérjük a város területén lakópolgárságot, hogy a kitűzött időben (délután fél 12) a Villamosmű és az összes gyárak által adott riadó jelre, valamint amikor az összes helyi templomok harangjait félreverik, az egész lakosság kivétel nélkül öt perces időtartamra vonuljon vissza az utcákról, a gyalogjárókról, vagy bármilyen szabad ég alatt levő helyről és húzódjon meg a kapu aljában, vagy a legközelebbi üzletben.

Ezek a gyakorlatok azért történnek, hogy háboru esetén a lakosságot egy esetleges légi támadásra előkészítsék. Ebből a célból kérjük a közönséget, hogy minden erejével és segítségével azon legyen, hogy a hatóságoknak ezen fáradozása sikerrel járjon. Tekintettel arra, hogy ezek a gyakorlatok az említett napon minden járás székhelyén ugyan abban az időben fognak megtörténni 10-10.30 óráig és 11.30-11.40 óráig, minden telefonbeszélgetést felfüggesztenek.

Tudomására hozzuk még a lakoságnak, hogy ugyanilyen gyakorlatokat fognak tartani június 22-én este 22.30 órakor 5 perces időtartamra, amikor is az összes villanylámpákat eloltják, valamint június hó 27-én, délután 10 órakor, amikor a vasúti állomást füstfelhők borítják.

A Légi Gáztámadás ellen védekező Liga megyei Bizottsága.

Oreg ember, nem vén ember...

A szép kalandornő egy szerelmes éjszakaért kifosztotta a forróvérű aggastyánt

Egy falusi próbaházasság költséges nászéjszakája. -- Vasvillával verték meg az erőszakos szélhámosnőt

Timisoara, június 17.

Francia kabaré-históriákra emlékeztető eset történt a napokban a szomszédos Timiseni-Ság községben. Már évek óta magányosan élt itt Ruja Eliás 67 éves parasztgazda, akinek kis birtoka és jószágja volt a faluban. Az életerős gazda egyáltalán nem tartotta magát öregnek és magas kora ellenére sokat forgolódott a falusi menyecskék szoknyái körül.

Két héttel ezelőtt egy jólöltözött, csinos, barna nő jelent meg az öreg portáján és Markovits Ella néven mutatkozott be. A fiatal nőt igen szimpatikusnak találta az öreg Ruja és azonnal beinvitálta a vendégszobába, hogy jövetelének célja felől érdeklődjék. A szép Ellát nem sokáig kellett kérni, rögtön elmondotta, hogy nadlaci származású, apja gyógyszerész, ő pedig jótékony-sági körúton van. Ruja gavallérosan honorálta a fiatal hölgy jótékonyági igényeit, mire a hölgy bizalmasabb hurokat pendített meg. Csodálkozását fejezte ki elsősorban afelett, hogy a gazda ilyen elhagyatottan él. Azután alaposan kikérdezte Ruját anyagi viszonyai felől és sikerült is a legpontosabb felvilágosítást kapnia. Így többek között az is elmesélte a gazda, hogy vagyona legnagyobb részét a közsébeli Cacina Aurél nevére iratta, de még mindig rendelkezik a házával és földje egy részével.

Ezek az információk annyira megnyerték a fiatal nő tetszését, hogy a dus uzsonna után már egészen elrészelt és kijelentette a gazdának, hogy egész életében ilyen férfi után vágyódott és örömmel menne hozzá feleségül. Sőt hajlandó egy azonnali próbaházasságot is megkezdeni.

A forró vérű aggastyán már előzőleg is kedvtelve legeltette szemét a fiatal nő megnyerő formáin, ez a "szerelmi vallomás"

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlasi és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúlnengés az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnhetnek.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtekélyesebb alkotása!
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselet: Friedman Armin, Oradea.
Promenad Eminescu 16.

RADIOMŰSOR

HÉTFŐ

Bucuresti. 12: Lemezek 18.10: Zenekar 20.45: Lemezek 20.15: Vonósnegyes játéka, 21: Manini Dóra énekel 21.30: Lazarescu Trón zongorázik.

Budapest. 6.45: torna, majd hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. Közben lemezek 12.05: Deák László zongorázik 12.30: Hírek 13.20: Időjelzés, időjárásjelentés 13.30: Berki István cigányzenekara. 14.40: Hírek. 15.30: Diákféltő 16: Divatcsevegés, 16.45 Pontos időjelzés, 17: Hanglemezek, 18.15: Német nyelvoktatás 19: Operaházi zenekar, 20: Medgyesy László, csikágói magyar konzul előadása. 20.30: A Stockholmi Egyetemi Énekkar hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből 21.25: Hírek, 22.30: Időjárásjelentés, majd Pertis Pali cigányzenekara muzsikál, 23.20: Nógrády Györgő jazz-zenekara.

pedig végleg levette a lábáról. Máris megkötötte a próbaházasságot. Dus vacsorát rendeztek egybekelésük örömeire és este 11 órakor a próba nászéjszakák örömeinek reményében vezette be Ruja az ujdonsült "teléséget" a hálószobába.

Éjfélkor azonban felült az ágyba az ujdonsült menyecske, óvatosan körülnézett, felkelt és eltapogatózott a szekrényhez, hoi egy napos asszonyhoz egyáltalán nem méltó buzgósággal kezdett kutatni értéktárgyak után. Bármennyire ügyes volt azonban, még is leltette a szekrény tetejéről a tükröt. A nagy csörömpölésre felébredt Ruja és rosszat sejtve vont a kérdőre hálótársát. A nő rosszulletre hivatkozott és elhitette vele, hogy gyufa után kutatott Megbékélten aludt el ismét az öreg, de nem vén ember.

A szorgalmas asszony azonban most se nyugodott. Addig kutatott, míg megtalálta Ruja 2500 lejnyi készpénzét. Ezt magához vette és sebtében táskájába rakta a fellehető értéktárgyakat. Hajnalban pedig felkötötte Ruját és mintha mi sem történt volna, kérte, hogy kísérje el az autóbusszállomá-

hoz, mert orvoshoz akar menni a városba.

Ruja ezt gyanútlanul meg is tette, mikor legnagyobb meglepetésére bucsuzásnak kijelentette az asszony, hogy csak akkor hajlandó visszatérni hozzá, ha nevére iratja a vagyonát. Rujának most már derengeni kezdett az agyában, hogy szélhámosnő áldozata lett és térdállva kérte, hogy adja vissza neki az összecsomagolt holmikat.

Ez az idillikus jelenet feltűnt a csendőröknek is, akik megtudva a tényállást, kitusították a községből a szép Ellát. Az ügyes kalandornő azonban néhány nap múlva ismét visszatért Rujához, ahol most már Cacina Aurél fogadta és egy vasvillával a erőszakos szélhámosnőt, miközben az öreg Ruja egyre siránkozott, hogy az ő "szerelmét" bántalmazzák. A menthetetlenül szerelmes aggastyánt valószínűleg gyámság alá helyezik. Markovits Ella ellen viszont megindult az eljárás.

Mindezekről függetlenül azonban a forró vérű öreg Don Juan drágán fizette meg próbaházasságának egyetlen éjszakáját.

Álarcos rablók kifosztottak egy egy erdészlakot Satmar mellett

Satu-Mare, június 17.

Vakmerő rablótámadás történt a múlt éjjel Negresti község erdejében. Két álarcos rabló behatolt az erdészlakba, ahol halállal fenyegették meg Béres László erdészt, ha nem ad nekik pénzt. Az erdész a fenyegetések hatása alatt kiugrott az erdészlak ablakán és a közeli Vama községbe szaladt, ahonnan segítséget hozott magával. Mire azonban visszatértek, a rablóknak hűlt helyét találták, de velük együtt eltűnt a lakás minden elemelhető értéke is. A csendőrség megindította a nyomozás.

kán és a közeli Vama községbe szaladt, ahonnan segítséget hozott magával. Mire azonban visszatértek, a rablóknak hűlt helyét találták, de velük együtt eltűnt a lakás minden elemelhető értéke is. A csendőrség megindította a nyomozás.

Tizenhárom évre ítélték Pesten a bombagyártó műszerészt

Társai 3-12 évi fegyházat kaptak

Budapest, június 17.

Emlékeztet, hogy Schiess József hónapokkal ezelőtt több kapualjban bombát helyezett el, s emiatt elfogták. A nyomozás során sikerült aztán megállapítani azt is, hogy honnan szerezte Schiess a robbanó-

anyagokat. A Zuglóban egy műhelyben Takó József műszerész, Rácz György és Félja János lakatosok gyártották a gyilkolásra is alkalmas bombákat. A törvényszék ma ítéltette az ügyben és Takót 13 évi, Ráczot 12 évi és Félját 3 évi fegyházra ítélte.

A téltékeny gazda rémtette

Agyonverte a csábitót, majd feleségével végzett

Jasi, június 17.

Megdöbbentő családi dráma játszódott le tegnap a Jassi közelében levő Ceplenita községben. Constantin Boncila gazdálkodó már hosszabb ideje gyanakodott, hogy Katinka nevű felesége megcsalja. Hogy bizony-ságot szerezzen a régi és jól bevált cselhez folyamodott: azt mondotta feleségének, hogy a szomszéd faluba megy néhány napra, valójában azonban elrejtőzködött háza közelében. Az éj leple alatt azután előbújt rejtékhelyéről és baltával felfegyverkezve, behatolt a házba. Sejtelméi nem csaltak,

ment feleségét a

legbizalmasabb együttlétben találta Disber Isac falubeli legénnyel.

A féltékenysége elvakult gazdálkodó előbb a csábitóra vetette magát és

fejét addig verte baltájával, míg Disberből elszállt az élet. Ezután feleségére rontott és baltájával az asszony fején és hátán életveszélyes sebeket ejtett.

A gyilkos férj véres tette után elmenekült, de a csendőrök csakhamar letartóztatták és átadták a jassi ügyésznek.

— Azok többek, mint kísérletek — jegyezte meg a férfi.

— Nem, nem. Azok csak abban a világban jelentenek valóságot, amelyhez tartoznak. De éppen olyan ostobaság ide magunkkal hozni, mint amilyen ostobaság volna rendőrsipot itt a vadonban magunkkal hordani. Nem volna itt semmiféle szervezet a rendőrsip mögött, amely védelmünkre szelne, ha szükségünk volna rá. Itt csak magunknak vagyunk felelősek. Bármint teszünk is, az Isten meg fogja érteni és megbocsájtja. Azt tudva, amit én tudok, Isten meg fog bocsájtani — ettől nem félek.

— De magunk mögött hagytuk a férfi ak és nők világát, akik nem lesznek olyan irgalmasak, mint az Isten, emlékeztette a férfi csendesen.

— Ha majd szembekerülünk azokkal a férfiakkal és nőkkel, megtehetjük, amit meg követelnek tőlünk — mondta a gondolkodó szemű lány. — De én nem gondolok rájuk. Megállapítottuk, hogy nem lehet visszajutnunk közéjük. Magad mondtad ezt. Viszont nem hiszem, hogy el tudnám viselni, amit itt szenvednénk hétről-hétre, hónapról-hónapra, ha nem gondolhatnánk a szerelemre, amely életben tartja a lelket.

Grimshaw kezébe fogta Claire összekulcsolt kezét és erősen tartotta.

— Eppen ezt akarom én is — mondta. Életben akarom tartani a lelket. Nem vagyunk állatok. Ismerem az életet. És tudom, hogy szépségnek, igazságnak kell lenni a szerelemben, ha azt akarjuk, hogy tartós legyen. az legyen, aminek lennie kell.

A lány sóvárgó arccal nézett rá.

— Hát nem őrizhetjük meg a szépséget és igazságot a szerelemben?

— Csak ha erősek vagyunk — mondta Grimshaw — Nekem tehát erősebbnek kellennem: ez pedig csak akkor lehet, ha te is segítesz.

— Nem tudom, mit értesz az alatt, hogy "erős lenni" — felelte Claire egy kis szünet után és felállt. — Most már mindig a közelemben akarok lenni. Mindig meg akarlat érinteni, érezni akarom magam körül a karjaidat, tudni, hogy szeretsz. Azt értem ezalatt, hogy "erős lenni", hogy mindezt ne akarjam, tagadjam?

— Nem, nem, Clanny — ezt most már hiába akarnók — kiáltotta Grimshaw és átölelte Claire térdét. — Nem a szerelemtől félek. Csak attól, amibe a szerelem vakaságunkban belevihet.

Claire elhúzódott. Keserűen mosolygott — aztán — most először — nevetett.

— Igazán, meg kellene esküdnünk, úgy gondolja? — kérdezte nyugodtan, olyan melegséggel, hogy a férfi csak hallgatott.

— Hát nem? — kérdezte Claire, ki ismét egy-két percig hagyta töprengeni a férfit.

— Ez lehetetlen! — felelte Grimshaw majdnem nyersen.

— Hát feleségül vennél, ha lehetne? — kérdezte Claire egészen gyermekes nyíltsággal hangjában.

— Isten látja a lelket, hogy elvennék, ha lehetne! — kiáltott fel Grimshaw olyan elkéseredetten, hogy Claire ismét a férfi kétségbeesett arcába nézett.

— Igazán megesküdtek a férfiak és nők sok-sok ezer évvel ezelőtt, a kőkorszakban is? — kérdezte Claire a meglepett férfitől.

— Párosultak — ismerte be Grimshaw. — Ahogy mi tettük ebben a mi kis kőkorszakos világunkban? — firtatta Claire.

— A mi életünk nem olyan egyszerű, mint azoké az indiánusoké, akik úgy élnek, ahogy mi kényszerülünk most élni, azok megesküsznek?

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarország

Junius 18.

Sok pénzt megtakarít, ha szövet és bélésáru

szükségletét az e hó folyamán tetemes áreszállítással rendezett

Székelv posztóáruházban szerzi be, Oradea, Str. Avram Iancu 5. Derby cipőgyár épület

Az esőzések veszedelemmel tenyegednek

Timisoarán összeomlott egy külvárosi ház

Timisoara, junius 17.

A nagy szárazság után, amely az idén csaknem kétségbeesztővé vált, egyre tart most a bőséges esőzés. Különösen a Mehala nevű külvárosban aggódnak az emberek miatt. A terep ott mélyebben fekvő, csatornázás nincsen s egyes uccákban hatalmas

tócsák képződtek. A túlságosan felázott talaj következménye, hogy egy Haasz nevű özvegyasszony háza hatalmas robajjal bedőlt. Minden berendezés összetört. Szerencse, hogy az özvegyasszony két gyermekével együtt nem tartózkodott odahaza, úgyhogy emberéletben nem esett kár.

Jelentkeznek a legutóbbi tombola nyertesei

Oradea, junius 17.

Legujabban a következő tombolanyerők jelentkeztek:

554 Biró József Marghita, cukortartó üveg.

662. Turbucz Ferenc, Zalau, vajtató.

2961. Öz. Deutsch Simonné, Cehul-Silvaniei, vajtató.

5419. Körtei Miklós, Zalau, vajtató.

9348. Csutak Albert, mészáros Campia Turzii, hamutartó.

1549. Bandi Lázár, Covasna, kölnivíz és

puder.

4439. Gáll István, Targu-Mures, három darab szappan.

8179. Bálint Gábor, Odorheiu, három darab szappan.

11144. Fésüs Imre Ditrau, regénysorozat.

9731. Rákosi János, Cehul-Silvaniei, regénysorozat.

848. Géczi Márton, Bucuresti. Egy mapa "Erdélyi Magyarország" levélpapír.

Várjuk a további nyerők jelentkezését.

Korpás a feje? Kopaszodik? Hull a haja?

Használjon FLOREAL hajszeszt 1 üv. ára 60 lei

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Katonai diktatura előtt áll Németország?

Nem engedik a náci, hogy Hitler lemondjon Ausztriáról

London, junius 17.

Az angol sajtó még mindig tartózkodó hangon ír, a velencei tárgyalásokról. A "Daily Herald" megjegyzi, hogy a Pisani villában Napoleon egy izben már békét kény szerített egy német császárra és nincs kizárva, hogy Mussolini ezuttal a történelmet akarta megismételni azzal a ténnyel, hogy Hitler most szintén ebben a villában fogadta. Az angol munkáspárt hivatalos lapja tavábbi fejtegetései során azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy Európa békéjére a legnagyobb veszélyt Németországnak és Olaszországnak a Duna-medencében fennálló ellentétei okozzák.

A "Morning Post" szerint Mussolini szándéka, hogy az eltemetett négyhatalmi szerződést, ha kell, új formában is feltámassza.

Angol politikai körök ezen találgatással szemben a Mussolini-Hitler találkozó sarkalatos pontjaként az osztrák kérdést tekintik. Ezzel kapcsolatban ama meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy

amennyiben Hitler Ausztria kérdésében elfogadná Mussolini javaslatait, úgy ez nagyban megrendítené a kancellár helyzetét Németországban.

Ez a veszély pedig annál nagyobb a "Führer"-re nézve, mert Németország egyáltalán

nem dicsekedhetik azokkal a nagy külpolitikai sikerekkel, amelyeket Hitler uralomra jutásakor hangos szölamokkal beígért a német népnek. Mindehhez hozzájárul az egyre növekvő belső elégedetlenség is és így a horogkeresztes uralom helyzete a német birodalomban nem mondható a legrózsásabbnak.

Ilyen körülmények között nehezen hihető, hogy Hitler — Velencében tett ünnepélyes ígérete ellenére is — lemond az Anschlusról. Annyi tény, a tárgyalásokról kiadott hivatalos jelentések is megemlítik, hogy a nemzeti szociálista kormány nem fogja bátorítani az osztrák horogkereszteseket napirenden levő terrorcselekményeik folytatására, de tény az is, hogy a velencei találkozó két napja alatt Ausztria vasutvonalain vigan robbant a bomba. Ugy látszik, az osztrák náci-terrornak nincs is szüksege a "bátorításra".

Ha viszont Hitler intranzigens magatartást mutat az osztrák kérdésben, előtte áll a másik veszély.

Olaszország elfordul tőle és francia orientációt keres.

Az európai politikát semleges szemmel néző angol körök ezen dilemából kifolyólag súlyosnak ítélik meg a német kormány helyzetét. Egyes verziók szerint

Németországban katonai puccs kitörésétől lehet tartani.

A legsúlyosabb büntetést kérte a hadbíró-ügyész az oradeai és marghitai kommunista vádlottakra

Maghiar oradeai rendőrkormányzó a vád koronatanúja

A cluji hadbírószék pénteken délelőtt a tanúk kihallgatásával kezdte a kommunista monstre pör tárgyalását.

Osváth Sándor az első tanú. A vádlottak közül csak Schlachtert ismeri, aki tavaly tőle kétszer is megkérdezte, hogy miképpen tudna faluja fiatalságával beszélni.

Sir János és Briksz Sándor marghitai tanúk ismerik Geczó Arankát ki tőlük pénzt kért a munkanélküliek segélyezésére. Egyébként nem tudják, hogy a vádlott nő részt vett volna kommunista mozgalmakban.

Kerekes Sándor a Marghita melletti Sándor-tanyán, béres, akihez Fazekas és Szuchay egyszer elmentek s Fazekas hogyléte felől érdeklődött. Fazekas pár hét múlva még egyszer elment hozzá s szegényes életkörülményeire figyelmeztette Kerekest s dícsérte neki a szovjetállapotokat. Otelac vádlott januárban tíz röpiratot hozott neki terjesztés végett s azt állította, hogy azokat Fazekas küldte. Kerekes anyja mikor látta, miről van szó, elégette a röpiratokat.

Rozs Sándor falujából ismeri Bara vádlottat, aki neki újságpapírba csomagolva röpcédulákat adott, hogy azokat a faluban terjessze. Sőt még 50 lelt fizetett is neki fáradsága fejében. Rozs azonban a röpcédulákat elégette. Hasonlóan vall Dragos Joan is.

Egy oradeai rendőrkormányzó.

A vád- és védelem összecsapása a Maghiar Augustin váradi rendőrkormányzó kihallgatásánál kezdődött. A védelem kifogást emelt a nyomozást vezető kormányzó kihallgatása ellen azon a címen, hogy az állam őt feljelentések és nyomozások elvégzéséért fizeti s így az idézett paragrafusok nem engedik meg a kihallgatását. Csupán mint informátor szerepelhet a tárgyaláson. Az ügyész válasza után a bíróság a kormányzó eskü alatti kihallgatása mellett dönt.

Maghiar kormányzó elmondta, hogy január 12-én és 13-án röpcédulákat kaptak Nagyváradon. A sziguranca Nagy Ferencet állította elő, akiről úgy tudta, hogy a váradi kommunista szervezet titkára s úgy gondolták a rendőrség emberei, hogy kell tudnia a dologról. Nagy Ferenc kiadta Perlet és Gyárfást s személyleírást adott Fodorról és Grósz Gézáról. A kormányzó szerint Fodor a sziguranca rektora a dolognak. Grósz nem sikerült elfogni. Ezután részletesen elmeséli, hogyan adták ki egymást a vádlottak. A sziguranca egyik ágense felvette Fodor kabátját, kalapját és szemüvegét és elment a Negruți utcába, ahol Fodor találkat adott Grósznak. Grósz helyett azonban Virányi jelent meg, aki mikor látta, hogy megtevesztették, futásnak eredt. A rendőrség üldözés közben revolvorgolyóval meg is sebesítette Virányit a lábán. A kormányzó még veszedelmesebbnek tartja Boncost és Tóthot. — Szatmárinál kapták a bünyjelként lefoglalt bádogból készült szovjetjelvényt. A tanú azt is előadja, hogyan és hol foglalták le a különböző bünyjeleket.

Titus Maier védő, aki a védelem leaderje, felteszi a kérdést, miért nem tették az ügy dosszárjába azt a nyolc kéziratot, melyeknek alapján állítólag Róth Ágnes a röpiratokat legépelte sokszorosítás végett.

A kormányzó pillanatnyi gondolkodás után csak annyit mond, hogy ott kell azoknak lenniük.

Írógéppróba

Maghiar kormányzó Róth Ágnessel szembeni vádját arra alapozza, hogy a röpiratokon a kis "a" betű a sornál kissé feljebb ugrik. A kormányzó azt állapítja meg, hogy

ugyanazt a hibát fedezte fel azon a gépen, amelyen Róth Ágnes gépirónő vállalatánál dolgozott. Titus Maier védő megkérdi, hogy a kérdéses gép miért nincsen a bünyjelek között, majd behoznak egy gépet, amelyről azt állítják, hogy ez a bünyjel. Dr. Titus Maier írni kezd a gépen, de a kérdéses hibát nem tudja felfedezni rajta. Erre az ügyész azt mondja, hogy bizonyára megjavították már. Titus Maier csodálkozik, hogy a bünyjelként lefoglalt géphez valaki is hozzányúlhatott.

Melyik vallomás az igazi

Carneata százados hivatalbeli védő megkérdi a kormányzót, vajjon mit gondol, melyik vallomás az igaz, az, amit a vádlottak itt a nyílt tárgyaláson tettek, vagy amit annakidején az ő zárt kamrájában? A kormányzó azt válaszolja, hogy nem volt semmi okuk nem őszintén felelni neki. Ugyancsak a hivatalbeli védő megkérdi, hogy milyen alapon állítja, hogy a vádlottak antimilitarista propagandát fejtettek ki. A kormányzó azt feleli, hogy tudomása szerint némelyik röpiratban szó van ilyesmiről is.

Dr. Florenthal Ernő marghitai betegsegélyzői orvos a következő tanú, aki igazolja, hogy Linder vádlottat január 4-től kezdve, körülbelül két hétig kezelte, sőt január 12-én meg is operálta.

Kihallgatták tanuképpen Virányi táblabíró

Legutolsó tanú dr. Virányi Lajos nyugalmazott táblabíró, oradeai ügyvéd volt, akinek fia a vádlottak között szerepel. Ismeretes, hogy Virányi vádlottat menekülés közben a rendőri közegek lábán megrögzítették. Dr. Virányi ezzel kapcsolatban szolgálati felvilágosításokkal. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem tudott fiának kommunista szerepléséről, jó nevelést adott minden gyermekének. A fia önállóan is keresett, de tőle is és feleségétől is minden szombat délután valamennyi gyermeke 100—100 lej zsebpénzt kapott. Eppen ezért nem tartja valószínűnek Maghiari kormányzó azon következtetését, hogy a fiánál talált 800 lej a kommunista szervezettől kapta volna.

Clujról jelentik: A kommunista monstreperben szombaton délelőtt Negulescu ügyész tartotta meg vádbeszédét, amelyben a Marzescu-Mironescu törvény alapján kérte a vádlottak megbüntetését. Legsúlyosabb büntetést 5-től 10 évig terjedő fogházat kért Fodor, Halász és Nagy vádlottakra akiknél a sokszorosításhoz használt shanigraph készülékeket találtak. A többi vádlottakra kisebb büntetést kért.

A vádbeszéd elhangzása után a bíróság a tárgyalást felfüggesztette. Hétfőn reggel folytatják a tárgyalást, amikor a védőbeszédre kerül sor.

Halálos repülőbaleset érte Cantacuzino herceget

Varsóból jelentik:

Súlyos repülőbaleset érte tegnap Varsó közelében Constantin Cantacuzino herceget, a kiváló román sportrepülőt, aki mint emlékeztetés, nemrégiben megnyerte a "Carol kupa" körrepülés első díját. Cantacuzino herceg a lengyel légügyi főnök meghívására utazott Varsóba, ahol tegnap Fiedlatzka lengyel pilótánál társaságában felszállt. A gép azonban motorhiba folytán lezuhant és a Visztula partjára esett, ahol porrá zúzódott. A pilótánál életét vesztette, míg Cantacuzino herceg súlyos agyrázkódást szenvedett.

Filmpalace—Filmterrasse
Hétlő

Párisi csirkefogó

Főszerepben Maurice Chevalier.
Ezenkívül aktuális hirodó és Micky Maus

— Fényes Lóránd halála. Budapestről jelentik, hogy Fényes Lóránd, aki mint agarmérnök működött itt Oradeán, majd innen repatriált, tegnap hirtelen elhunyt. — Mindössze 54 éves volt. Felesége: Rednik Vilma és fia: Szabolch, a kiváló fiatal zeneszerző gyászolja.

— Felvételi vizsgák az állami leány gimnáziumban. Az 1934—35. tanévre jelentkező növendékek felvételi vizsgája június hó 21. reggel 8 órai kezdettel lesz megtartva. Beíratkozni lehet f. hó 18-tól délelőtt a Regela Carol ut 22. sz. helyiségben.

— Oradeai ipartestületi Hitelszövetkezet Temetkezési Egyesülete. Értesítjük Egyesületünk "A" csoportjának tagjait, hogy Nagy György tagunk meghalt (374. halott) a "B" csoportból pedig özv. Báthory Józsefné tagunk meghalt (174-ik halott). Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lei minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárába, vagy a pénzbeszedőnknek. Az elnökség.

APROHIRETESEK

Tanulóleány nyomdába azonnal felvételt. Cim a kiadóban.

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY magyar fordításban kapható lapunk kiadóhivatalában. Ára 25 lej.

Befőzéshez hólyagpapír, celofánpapír és zsinig kapható Pásztor Ede papíráruházában Oradea, Mihai Viteazul 4. szám.

Pénzes Lajosnak egy jó karban levő háza műhellyel együtt eladó. Rosiori, Jud. Bihor. 1442

JEGY-GYÜRÜK

legnagyobb választékban, legolcsóbban csakis

Keresz-nél Strada Nicolae Iorga 9.
Zöldia passageal szemben
Aranyat legmagasabb árrban veszek.

Kifutó fiut, megbízható hosszú bizonyítvánnyal keres Goldschmidt Bank, Bul. Reg. Ferdinand 10. Kerékpár szükséges.

Szünidő alatt fiatal újságírókat jó keresettel felvesz az Erdélyi Magyarság. Jelentkezni mindenütt a lap megbízottjainál, vagy lapunk kiadóhivatalában.

Jó megjelenésű férfi megismerkedne egyszerű komoly középkorú leánnyal, vagy asszonnyal. Jelige "Munka boldogit."

Zsákszőnyeghez angol fonál kg. 300 lei

ORIENT szövőiskola, Schulhof Emlinél

Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 14.

Legjobb kivitelű perzsaszőnyegek készítése, javítása, tanítása.

Ugyes varróleányokat, kézilányokat és tanulóleányokat fizetéssel azonnalra felvesz. Schwartz szalon, Parcul Traian 1. II. em.

Keresek molnárt, aki Wohanka nyersolaj motort perfekt érti. Rollinger, Seleus Jud. Bihor. 1434

Eladó

jutányos áron Olasz városrészben, a Str. Sf. Gavriel folytatásában
több telek,
ház építésére igen alkalmas, vízvezeték, csatornázás és villanyvilágítás mentén
Ertekezni lehet Buk Józsefnél, Str. Balcescu 34. szám

PASZTOR-NYOMDA. ORADEA